

SANAT EĞİTİMİNDE YENİ YAKLAŞIMLAR 1

Editör

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-375-184-5

Ön Kapak Görsel

Öğr. Gör. Ümit PARSIL

Kitap Adı

Sanat Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar-1

Arka Kapak Görsel

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN

Editör

Fahrettin GEÇEN

Yayıncı Sertifika No

47518

ORCID iD: 0000-0002-0787-7505

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Bisac Code

ART0 00000

DOI

10.37609/akya.3393

Kütüphane Kimlik Kartı

Sanat Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar-1 / ed. Fahrettin Geçen.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.

144 s. : tablo, resim. ; 160x235 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253751845

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İçindekiler

BÖLÜM 1	Muğla İline Bağlı Bilim ve Sanat Merkezlerinde Verilen Görsel Sanatlar Eğitimine Yönelik Yönetici Görüşleri	1
	<i>Aslı GÖKALP</i>	
	<i>Serdal YERLİ</i>	
BÖLÜM 2	Görsel Sanatlar Eğitiminde Yerel Kültür Uygulamaları: Edirne Örneği	13
	<i>Suzan ARSLAN</i>	
	<i>Ayfer UZ</i>	
BÖLÜM 3	D Grubu'nun Türk Sanatına ve Sanat Eğitimine Etkisi	41
	<i>Tuğba ÇELEBİ</i>	
BÖLÜM 4	Görsel Sanatlar Eğitiminde Yeni Medya ve Yapay Zekâ Teknolojileri: Tech Nouveau	65
	<i>Ceren TEKİN KARAGÖZ</i>	
BÖLÜM 5	Etnopedagoji Bağlamında Diyarbakır Efsanelerinin Görsel Sanat Alanındaki Etik Kurallar ve Değerler Eğitiminde Kullanımı	79
	<i>Nurhayat GÜNEŞ AYTAÇ</i>	
	<i>Münire Meral YAGÇI TURAN</i>	
BÖLÜM 6	Muğla İline Bağlı Bilim ve Sanat Merkezlerinde Verilen Görsel Sanatlar Eğitimine Yönelik Öğretmen Görüşleri	95
	<i>Aslı GÖKALP</i>	
	<i>Serdal YERLİ</i>	

BÖLÜM 7	Görsel Sanatlar Eğitiminde Kavramsal Sanat	
	Etkinlikleri Uygulama Sorunları.....	107
	<i>Ahmet Göktuğ KILIÇ</i>	
BÖLÜM 8	Sanat Eğitimi ve Görsel Kültür: Dijitalleşme ve	
	Popüler Kültürün Çağdaş Eğilimlere Etkisi	123
	<i>Özlem VARGÜN</i>	

Yazarlar

Arş. Gör. Suzan ARSLAN
Dr. Trakya Üniversitesi

Doç. Dr. Nurhayat GÜNEŞ AYTAÇ
Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim
Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba ÇELEBİ
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar
Üniversitesi, Müzik ve Güzel Sanatlar
Eğitim Fakültesi, Görsel Sanatlar Eğitimi
Bölümü

Aslı GÖKALP
Öğretmen, Menemen Halk Eğitimi Merkezi

Doç. Dr. Ceren TEKİN KARAGÖZ
Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş
Eğitimi AD.

Ahmet Göktuğ KILIÇ
Doktora Öğrencisi Uludağ Üniversitesi

**Dr. Öğr. Üyesi Münire Meral YAĞCI
TURAN**
Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim
Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Prof. Dr. Ayfer UZ
Trakya Üniversitesi

Doç. Dr. Özlem VARGÜN
Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş
Eğitimi AD.

Doç. Dr. Serdal YERLİ
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
Güzel Sanatlar Eğitimi AD., Resim İş
Öğretmenliği Bölümü

Katkılarından dolayı Öğr. Gör. Ümit PARSIL'a teşekkür ederiz

BÖLÜM 1

MUĞLA İLİNE BAĞLI BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE VERİLEN GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNE YÖNELİK YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ¹

Aslı GÖKALP²
Serdal YERLİ³

ÖZEL YETENEKLİ BİREY

Özel yetenekli çocuğa ilişkin pek çok farklı tanımlar yapılmıştır. Bunlardan en çok kabul gören tanıma bakılırsa zihinsel yeteneklerin birçoğunda aynı yaş grubuna göre daha üstün performans sergileyen, yaratıcılık yönü güçlü, başladığı işten asla vazgeçmeyen bireylere özel zekâlı denilmektedir. Bu kişiler aynı yaş grubundakilerden rastgele seçilmiş bireylerin %98'inden üstündürler. Özel yeteneklilik bireyin ya da çocuğun belli alanlarda yaşıtalarına göre daha üst düzey bir performans göstermesi ve bu gösterdiği performansın alanın uzmanlarının tanımlanabilir olması durumudur (Polat, 2022, s.7). Passow ve Rudnitski (1993)

Yetenek kavramı da dilimizde “bir kimsenin bir şeyi anlama, yapabilme kapasitesi veya bir duruma adapte olma konusunda bünyesinde mevcut olan ve doğuştan gelen güç, kapasite” olarak tanımlanmaktadır (Van der Meulen, Van Der Bruggen, Spilt, Verouden, Berkhout & Bögels, 2014). Bloom’a (1985)

Görsel sanatlarda özel yetenekli birey. Özel yetenekli çocuklar görsel sanatlar alanında yeteneğini gösterebilenlerdir ve bu çocuklar erken çocukluk dönemin-

¹ Bu kitap bölümü, 2023 yılında PAÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde tamamlanan “Muğla İline Bağlı Bilim ve Sanat Merkezlerinde Verilen Görsel Sanatlar Eğitimine Yönelik Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Görüşleri” adlı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

² Öğretmen, Menemen Halk Eğitimi Merkezi, asligokalp@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-1688-7342

³ Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Güzel Sanatlar Eğitimi AD., Resim İş Öğretmenliği Bölümü, serdaly@pau.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6570-0476

da görüşleri arasında farklılık olup olmadığını belirlemek” sorusu doğrultusunda araştırmanın nicel verilerinden elde edilen sonuçlarda anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bulgulardan elde edilen analiz sonuçlarına göre yöneticilerin görsel sanatlar eğitimine ilişkin görüşleri yaşa göre farklılaşmamaktadır. Bulgulardaki analiz sonuçları, yöneticilerin görsel sanatlar eğitimine ilişkin tüm boyutlardaki görüşlerinin eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak farklılaşmadığını göstermektedir. Araştırmanın nicel verileri, yöneticilerin görüşlerinin ilçelere göre farklılaşmadığını göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Akalın, T. (Ed.). (2021). *Sanat eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi
- Balcı, A. (2021). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Davaslıgil, Ü. ve Zeana, M. (2004). *Üstün zekâlıların eğitimi projesi*. Kulaksızoğlu A., Bilgili A. E Şirin M. R. (Ed.). I. Türkiye üstün yetenekli çocuklar kongresi, üstün yetenekli çocuklar bildiriler kitabı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 85–100.
- Diken H. İ. (2021). *Özel eğitime gereksinimi olan öğrenciler ve özel eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Enç, M. (1979). *Üstün beyin gücü*. Ankara: Eğitim Fakültesi
- Polat, S. (2022). *Bilim ve sanat merkezlerinin işleyişine ve etkililiğine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Sak, U. (Ed.).(2021). *Özel yetenekli öğrencilerin sosyal duygusal ve akademik gelişimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Sezer, N. (2004). Sanatsal yeteneklerin ölçülmesi: Test geliştirme veya uygulama mı? *İlköğretim Online*, 3(2), 1-9.
- Tuncay, A., (2015). *Enderun mektebi ile bilim ve sanat merkezlerindeki üstün yetenekli öğrencilere verilen fen bilimleri eğitiminin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- Van der Meulen, R. T., van der Bruggen, C. O., Spilt, J. L., Verouden, J., Berkhout, M., & Bögers, S. M. (2014). The pullout program day a week school for gifted children: effects on social–emotional and academic functioning. *In Child & Youth Care Forum* (Vol. 43, No. 3, pp. 287-314). Springer US.
- Yetkin, S. K. (1962). *Sanat meseleleri*. İstanbul: De Yayınevi.

BÖLÜM 2

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE YEREL KÜLTÜR UYGULAMALARI: EDİRNE ÖRNEĞİ ¹

Suzan ARSLAN ²

Ayfer UZ ³

GİRİŞ

İnsanoğlunun yaşam mücadelesinde yaratmış olduğu her şey olan kültür toplumların ortak değeridir. Kırıçoğlu (2014, s.7) “Kültür insanın yaşam serüveni içinde insan olma, insan kalma çabalarının bir ürünüdür” demektedir. Daha ayrıntılı bakarsak kültür kavramı uygarlık/evrensel, ulusal ve yerel olarak üç kapsamda tezahür eder. Evrensel kültür ya da uygarlık tüm insanlığın gelişimini etkileyen bilim, sanat, felsefe gibi değerlerdir. Ulusal kültür, bir ulusa ait olan ve o ulusu diğer uluslardan farklı yapan bilgi, davranışlardır. Yerel kültür ise bir zaman diliminde aynı bölgede yaşayan insan topluluğunun maddi, manevi yaratımlarıdır. Yerel kültür, bir yerde yaşayan insan topluluğunun ritüelleri, gelenek görenekleri, gündelik yaşamları, sanat ürünleri gibi oluşturdukları birikimlerdir. Diğer yerlerde yaşayan insan topluluklarından ayırt edici davranışlarıdır (Yamak, 2021, s.30).

Kültürün önemli bir parçası olan sanat insanlık tarihi kadar eskilere dayanır. Sanatı anlamak ve anlamlandırmak ve bireyin bütüncül gelişimini sağlamak için sanat eğitiminin bugün ne kadar önemli olduğu anlaşılmış görülmektedir. Ayrıca sanatın görsel bir dil, görsel bir anlatım aracı olduğu düşünülürse, sanat eğitiminin kültürlerarası ilişkide etkinliği daha da iyi anlaşılır.

¹ Bu araştırma Trakya Üniversitesi BAP Komisyonunca kabul edilen 2023/153 no.lu proje kapsamında desteklenmiştir.

² Arş. Gör., Dr. Trakya Üniversitesi, suzanarslan@trakya.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-1391-7937

³ Prof. Dr., Trakya Üniversitesi, ayferuz@trakya.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-4365-3389

2. Araştırma, araştırmaya katılan lisans düzeyindeki öğretmen adaylarından toplanan verilerle sınırlıdır. Bu sınırlılık doğrultusunda ilköğretim ya da orta-öğretim boyutundaki öğrencilere kültürel bilinç kazandırma amacıyla görsel uygulamalar yapılarak alana katkı sağlanabilir.
3. Yapılan araştırmada toplanan veriler üç haftayla sınırlıdır. Bu sınırlılık doğrultusunda daha uzun süreli ve kapsamlı çalışmalar yapılarak alana katkı sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Artut, K. (2002). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (M. Bütün ve S. B. Demir, çev. yay. haz.). Ankara: Siyasal Kitabevi Yayıncılık.
- Ergun, M. ve Çobanoğlu, E. O. (2017). Okul dışı öğrenme. S. Dal ve M. Köse (Ed.). *Öğretim ilke ve yöntemleri içinde* (327-376). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Güler, M. (2011). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinde görsel sanatlar dersinde kültür bilincini geliştirme*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kagan, M. (2008). *Estetik ve sanat notları* (Çev., A. Çalışlar). İzmir: Karakalem Kitabevi
- Kırıçoğlu O. T. (2014). *Sanat bir serüven*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kırıçoğlu O. T. (2015). *Sanat kültür yaratıcılık, görsel sanatlar ve kültür eğitimi-öğretimi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). *Sanatta eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Marchall, J. (2005). Connecting art, learning, and creativity: a case for curriculum integration. *Studies In Art Education*, 46(3), 227-241. <http://www.jstor.org/stable/3497082> adresinden erişildi.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2018). *Görsel sanatlar dersi öğretim programı*. Ankara.
- Millî Eğitim Bakanlığı. *Görsel sanatlar dersi Öğretim programı 1-8*. https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/09163758_GYrsel_Sanatlar.pdf adresinden erişildi.
- Türkcan, B. (2019). Cultural heritage studies through art education: An instructional application in the ancient city of Aizanoi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 83 (2019), 29-56. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/857829> adresinden erişildi.
- Yamak, G. (2021). *Yerel kültürün mimariye yansması: Kayaköy örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Yeşilbursa, C. C. (2011). *Sosyal bilgilerde miras eğitiminin öğrencilerin somut kültürel mirasa karşı tutumlarına ve akademik başarılarına etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldız, A. (2024). *8. sınıf görsel sanatlar dersinde somut olmayan kültürel miras bilincinin geliştirilmesi (Efsaneler örneği)*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Yılmaz, M. (2010). *Görsel Sanatlar Eğitiminde Uygulamalar*. Ankara: Data Yayınları.
- Yin, R. K. (2017). *Durum çalışması araştırması ve uygulamaları* (Çev. İ.Günbayı). İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yüksek Öğretim Kurumu (2018). *Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı*.

BÖLÜM 3

D GRUBU'NUN TÜRK SANATINA VE SANAT EĞİTİMİNE ETKİSİ ¹

Tuğba ÇELEBİ ²

GİRİŞ

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Türk sanatında köklü bir değişim ve yenilik arayışı başlamış, bu süreç modernleşme ve Batılılaşma hareketlerinin önemli bir parçası haline gelmiştir. Özellikle 1933 yılında D Grubu'nun kurulması, Türk resim sanatında yeni bir dönemin kapısını aralamıştır. Batılı sanat anlayışını benimseyen D Grubu, çağdaş Avrupa sanat akımlarına uyum sağlama amacını taşımış ve Türk resim sanatında izlenimci tekniklere karşı yeni bir perspektif geliştirmiştir. Doğayı ve nesneleri kopyalamak yerine, onları içselleştirerek geometrik ve plastik elemanlarla yeniden yorumlayan grup, plastisizm, geometrikleştirme, kübikleştirme, dokusallaştırma ve lekeleştirme gibi kavramları Türk resim sanatına kazandırmıştır.

D Grubu'nun kuruluşu, Cumhuriyet'in modernleşme vizyonu ile örtüşmüş ve grup üyeleri, sanatın toplum için taşıdığı dönüştürücü güce inanarak hareket etmiştir. Sık sık sergiler açarak, eleştiriler yazarak ve sanatsal üretimlerini toplumla buluşturarak, sanata dair düşünceleri yaymayı ve sanatın çağdaş bir araç olarak benimsenmesini sağlamayı hedeflemişlerdir. Ancak yapılan incelemeler, D Grubu'nun Türk resim sanatına kazandırdığı yeniliklerin detaylı bir şekilde incelendiğini göstermesine rağmen, grubun sanat eğitimine olan etkilerinin ye-

¹ Bu kitap bölümü Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde "D Grubu'nun Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Resmine ve Sanat Eğitimine Katkısı" isimli Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Görsel Sanatlar Eğitimi Bölümü, tugbacelebi@mgü.edu.tr,
ORCID iD: 0000-0001-5637-224X

time kattıkları değerler, sadece bir dönemin ihtiyaçlarını karşılamakla kalmamış, modern Türk sanatının gelişimine uzun vadeli katkılar sunmuştur. Bugün dahi D Grubu'nun açtığı yol, Türk sanat eğitiminin temellerini ve çağdaş Türk resim sanatının dinamiklerini şekillendirmeye devam etmektedir.

KAYNAKLAR

- Avcıoğlu, T. (2013). *D Grubu'nun Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Resmine ve Eğitime Katkısı*, Tezli Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Berk, N. (1932). *Modern sanat*. Semih Lütfi Bitik ve Basım Evi Berk, N. (1943). *Sanat konuşmaları*. İstanbul: Ülkü Basımevi
- Berk, N. (1947). *D Grubu'nun 15 yılı sanat ve edebiyat*
- Berk, N. (1970). *Ustalarla konuşmalar*. Ankara: Sanat Yayınları Berk, N. (1972). *Resim Bilgisi*. İstanbul: Varlık Yayınları
- Berk, N., Gezer, H. (1973). *50 Yılın Türk resim ve heykeli*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları
- Berk, N. (1977). *Türk ve yabancı resminde İstanbul*. İstanbul
- Berk, N. ve Özsezgin, K. (1983). *Cumhuriyet dönemi Türk resmi*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
- Erbay, F. Mutlu, N. (2004). *Cumhuriyet dönemi sanatsal değişimin yayınlara yansımaları*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi
- Erinç, M. S. (1998). *Sanatın boyutları*. İstanbul: Çınar Yayınları
- Erinç M. S. (1990). *Zeki Faik İzer 1905-1988*. Ankara: Türkiye Halk Bankası Kültür Hizmeti
- Giray, K. (2004). *Cumhuriyet'in ilk ressamları*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları
- Giray. (1993). *Müstakiller: Türk resim sanatının renkli atılımı, gürsesi*. Türkiye'de Sanal Plastik Sanatlar Dergisi, S.9.s. 48
- Giray, K. (1982). *Türkiye iş bankası resim koleksiyonu*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Yayınları
- Güneşan, S. (2024). *Çağdaş Türk Resim Sanatında Realist Sanat Üslubuyla Çiğdem Buçak Telli. İçinde Ü. Parsıl & F. Geçen (Ed). Resim Sanatı Üzerine Okumalar 2 (ss. 117-136). Akademisyen Kitabevi.*
- İskender, K. (1994). *Türk resminin figüratif açıdan görünümü*. Plastik Sanatlar Dergisi Ocak şubat sayı 12. Sayfa 39
- İskender, K. (1988). *Türk resim sanatı*, Gergedan özel sayısı Eylül no:19 sayı 21 İzer, Z.F. (1949). *Akademi*. Yaşayan Sanat. Sayı: s.36
- Drağın İzer, A. (1999). *Büyük babam zeki faik İzer*. Sanat Çevresi, Aralık 254, (s.4)
- Özsezgin, K. (1983). *50 yıl sonra D Grubu*. Milliyet Sanat, Ekim
- Özsezgin, K. (1993). *Türk plastik sanatları tarihi*. A.Ü.A.Ö, F Lisans Tamamlama Programı, Eskişehir
- Şerbetçi, F. (2008). *D Grubu sanatçıların Türk resim sanatının gelişim sürecine kazandırdığı farklı bakış açıları*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne
- Tansuğ, S. (1983). *Karşıtı Aramak*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları
- Tansuğ, S. (1992). *Bir Grup Çabası* Sanat Çevresi Dergisi, sayı:161: s.100 Tansuğ S. (1995). *Türk Resminde Yeni Dönem*, İstanbul: Remzi Kitabevi Tansuğ, S. (2008). *Çağdaş Türk sanatı*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Tunalı, İ. (1989). *Felsefenin ışığında modern resim*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Turanı, A. (1983). *Dünya sanat tarihi ansiklopedisi*. Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları, T.T.K.

Basımevi

- Turani, A. (1984). *Batı anlayışına dönük Türk resim sanatı*. Ankara: İş Bankası Yayıncılık
- Turani, A. (1995). *Zeki Faik İzer*. Ankara: Enlem 80
- Turani, A. (2001). *Resim sanatının mutlu kölesi*. Ankara: Kahramankaptan Şefik Resmigeçit Ressam Söyleşileri, 240
- Turani, A. (2007). *Sanat terimleri sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi (12.basım)
- Yarar, D. E. (1983). *D Grubu ve Türk resmindeki yeri*. Boyut Plastik Sanatlar Dergisi, Eylül, 15
- Yarar, D. E. (1984). *Türk resminde grupların yeri*. Boyut Plastik Sanatlar Dergisi, Kasım, 26
- Yaman, Z. Y. (1992). *1930-1950 yılları arasında kültür ve sanat ortamına bir bakış: d grubu*, yayınlanmamış doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Ankara.
- Yaman, Z.Y. (2002). *D grubu*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1.** *D Grubu simgesi* <http://alisveris.yapikredi.com.tr/tanim.asp?sid=R524ZJBQMG836MYCB-CX8>
- Görsel 2.** *D Grubu Birinci Sergi Fotoğrafı*, Adnan Turani Arşivi.
- Görsel 3.** Cemal Nadir Güler “Karikatür” Zeynep Yasa Yaman, “D grubu” 2002, 75
- Görsel 4.** *D Grubu Birinci Sergi Davetiyesi*, Adnan Turani Özel Arşivi.

BÖLÜM 4

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE YENİ MEDYA VE YAPAY ZEKÂ TEKNOLOJİLERİ: TECH NOUVEAU ¹

Ceren TEKİN KARAGÖZ ²

“Öncelikle sakıncasız bulduğum tek varsayımdan yola çıktım.

Ben şahsen varım, çünkü düşünüyorum...”

“Jüpiter aşkına!” Diye homurdandı Powell.

“Robot Descartes da mı görecektik?”

Ben Robot, Isac Asmiov

GİRİŞ

Isaac Asimov’un *Ben, Robot* eserinde insan ile yapay zekâ arasındaki ilişki, yalnızca teknolojik bir sorunsal değil, aynı zamanda felsefi ve pedagojik bir tartışma alanı olarak sunulmaktadır. “Ben şahsen varım, çünkü düşünüyorum” ifadesiyle Descartes’ın “Cogito, ergo sum” görüşüne bir gönderme yapılmakta, bir robotun kendi varlığını sorgulayabilme ihtimali ortaya konulmaktadır. Teknolojik yeniliklerin insan yaratıcılığı ve eğitim süreçleri üzerindeki etkisi düşünüldüğünde,

¹ “Tech” kelimesi, İngilizce “technology” (teknoloji) kelimesinin kısaltması olarak kullanılır. “Technology” terimi, Yunanca “techne” (τέχνη) yani “sanat, zanaat” ve “logia” (λογία) yani “çalışma, bilim” kelimelerinin birleşiminden oluşur. Bu nedenle, “technology” kelimesi, “zanaat bilimi” veya “sanat bilimi” anlamına gelir. “Tech” kısaltması, özellikle teknik kolejler veya enstitüler için kullanılmıştır; örneğin, Massachusetts Institute of Technology (MIT) bu kullanımın erken örneklerindendir. Zamanla, “tech” terimi, teknolojiyle ilgili her türlü faaliyet veya ürünü ifade etmek için genel bir terim haline gelmiştir (Etyimonline).

“Nouveau” kelimesi, Fransızca’da “yeni” anlamına gelir ve sıfat olarak kullanılır. Örneğin, “nouveau riche” terimi, “sonradan görme” veya “yeni zengin” anlamında kullanılır. “Nouveau” kelimesi, Latince “novus” kelimesinden türemiştir ve bu da “yeni” anlamına gelir. Bu terim, özellikle “Art Nouveau” (Yeni Sanat) gibi sanat akımlarında kullanılarak, belirli bir dönemin estetik ve stil özelliklerini tanımlamak için de kullanılmıştır (Brittanica).

² Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi AD., ckaragoz@pau.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-8718-9608

aynı zamanda onların dijital dünyanın karmaşıklıklarını çözme yeteneklerini de geliştirecektir. Bu yaklaşım hem bireysel hem de toplumsal düzeyde yenilikçi çözümler üretebilen, eleştirel düşünebilen ve etik farkındalığa sahip bireylerin yetişmesine katkıda bulunacaktır.

KAYNAKLAR

- Alexenberg, M. (2011). *The future of art in a postdigital age: From Hellenistic to Hebraic consciousness*. Intellect Books.
- Alpaydın, E. (2021). *Introduction to Machine Learning* (4th ed.). MIT Press.
- Asimov, I. (2020). Ben, Robot (E. Odabaş, Çev.). İthaki Yayınları.
- Britannica. (n.d.). *Art Nouveau*. In *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/art/Art-Nouveau> Erişim Tarihi:10.11.2024
- Elgammal, A., Liu, B., Elhoseiny, M., & Mazzone, M. (2017). CAN: Creative adversarial networks, generating “art” by learning about styles and deviating from style norms. arXiv preprint arXiv:1706.07068. <https://arxiv.org/abs/1706.07068> Erişim Tarihi:10.11.2024
- Erol, A., Yurdakal, H. İ. & Tekin Karagöz, C. (2023). Metaverse/Metaeducation belief scale. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 11 (2), 94-107. <http://dx.doi.org/10.52380/mojet.2023.11.2.461>
- Etymonline. (n.d.). *Tech*. In *Online Etymology Dictionary*. <https://www.etymonline.com/word/tech> Erişim Tarihi:14.11.2024
- Executive Office of the President of the United States. (2019). *The American Artificial Intelligence Initiative: Year One Annual Report*. <https://trumpwhitehouse.archives.gov/ai/executive-order-ai/> Erişim Tarihi: 01.11.2014
- Harvard University. (2024). *Generative AI embraced faster than the internet and PCs*. Harvard Gazette. <https://news.harvard.edu/gazette/story/2024/10/generative-ai-embraced-faster-than-internet-pcs/>
- Horst, R. (2023). Imagining difference: Technological posthumanist methods for arts-based research. *Digital Culture & Education*, 14(5), 1-15. <https://www.digitalcultureandeducation.com/volume-14-5-papers/horst-2023>
- Leonard, A. E. (2021). Emerging artificial intelligence, art and pedagogy: Exploring imaginaries. *Digital Culture & Education*, 13(1), 45-65. <https://www.digitalcultureandeducation.com/volume-13-papers/leonard-2021>
- Oksanen, A., Cvetkovic, A., Akin, N., Latikka, R., Bergdahl, J., Chen, Y., & Savela, N. (2023). Artificial intelligence in fine arts: A systematic review of empirical research. *Computers in Human Behavior: Artificial Humans*, 1(2), Article 100004. <https://doi.org/10.1016/j.chbah.2023.100004>
- Okinawa Institute of Science and Technology. (2017). *Putting the art in artificial intelligence*. OIST News Center. <https://www.oist.jp/news-center/news/2017/11/30/putting-art-artificial-intelligence>
- Sáez-Velasco, S., Alaguero-Rodríguez, M., Delgado-Benito, V., & Rodríguez-Cano, S. (2024). Analysing the impact of generative AI in arts education: A cross-disciplinary perspective of educators and students in higher education. *Informatics*, 11(2), 37. <https://doi.org/10.3390/informatics11020037>
- Strategic Council for AI Technology. (2017). *Artificial Intelligence Technology Strategy: Overview of Key Initiatives and Next Steps in Japan*. Retrieved from <https://www8.cao.go.jp/cstp/english/humancentricai.pdf>

Su, H., & Mokmin, N. A. M. (2024). Unveiling the canvas: Sustainable integration of AI in visual art education. *Sustainability*, 16(17), 7849. <https://doi.org/10.3390/su16177849>

Tekin Karagöz, C. (2022). Kripto sanatın (NFT: Non-Fungible Tokens) Türkiye bağlamında değerlendirilmesi. 2. ISPEC Ulusal Bilimsel Araştırmalar Kongresi Bildiri Kitabı, 1, 123-135.

Görsel Kaynaklar

Görsel 1: a. kodlu fotoğraf Şanlıurfa Valiliği, <http://www.sanlıurfa.gov.tr/gobeklitepe#gallery-3> Erişim Tarihi: 17.11.2024

b. koldu resim AI Test Kitchen uygulaması, Ceren Tekin Karagöz tarafından uygulanmıştır.

Görsel 2: Stir World, <https://www.stirworld.com/see-features-morphing-fauna-with-berlin-based-digital-artist-sofia-crespo> Erişim Tarihi: 14.09.2024

BÖLÜM 5

ETNOPEDAGOJİ BAĞLAMINDA DİYARBAKIR EFSANELERİNİN GÖRSEL SANAT ALANINDAKİ ETİK KURALLAR VE DEĞERLER EĞİTİMİNDE KULLANIMI

Nurhayat GÜNEŞ AYTAÇ¹
Müminre Meral YAĞCI TURAN²

GİRİŞ

Eğitim olgusu çok eski bir geçmişe sahiptir. İnsanlar zaman içerisinde sosyal, kültürel, toplumsal değerlerini, deneyimlerini, geleneklerini ve inançlarını kendilerinden sonra gelen nesillere aktarmanın birçok formunu ortaya koymuşlardır. Formal eğitimin dışında aile ve toplumda verilen eğitimin bu biçimleri “halk eğitimi” (Volkov, 1974’den aktaran Alagöz Hamzaj, 2017) olarak nitelendirilmektedir. İnsanlık tarihi kadar geçmiş olan bu eğitim yakın zamanda “etnopedagoji” adlı bilim dalı olarak kavramsallaştırılmıştır (Alimbekov, 2007; Arsaliev, 2018; Sándor, 2019; Çınar, 2019; Gül, 2020; Gül, 2021).

“Etnopedagoji” adlı bilim ve araştırma alanı, önceleri sadece Eski Sovyetler Birliğinde yapılan pedagojik araştırmaların içerisinde bir dal olarak yer almak-
tayken, 1960 ve 1970’li yıllarda Çuvaş asıllı bilim insanı G. N. Volkov’un yaptığı çalışmalar aracılığıyla terim olarak literatüre girmiştir (Alimbekov, 2007; Sándor, 2019). Volkov (1974)’a göre etnopedagoji, yeni yetişmekte olan nesilleri eğitme ve yetiştirme hususunda geniş halk kitlelerince elde edilen deneyim, bakış açısı ve genel olarak yaşadığımız hayat içerisindeki sosyal denge, aile ve milletin pedagojisini araştıran bilim dalıdır (aktaran Alimbekov, 2007).

¹ Doç. Dr., Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, nurhayat.gunes@dicle.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-6627-4934

² Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü myagci@dicle.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-3453-6220

KAYNAKLAR

- Alagöz Hamzaj, Y. (2017). Öğretmen eğitimi programlarındaki etnopedagogik öğelerin incelenmesi: Kırgızistan örneği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Alimbekov, A. (2007). Etnopedagoji ve Kırgız etnopedagojisinin temel kavramları. 92(242). <https://www.turkyurdu.com.tr/yazar-yazi.php?id=3744>, Son erişim tarihi: 26 Kasım 2023
- Ardiawan, K. N. (2018). Ethnopedagogy and local genius: An ethnographic study, SHS Web of Conferences 42, 00065, 1-6. <https://doi.org/10.1051/shsconf/20184200065>
- Arsaliev, S. (2018). Ethno pedagogical technologies in regional education environment. The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences EpSBS, 320, 2744-2756.
- Aydın, M. Z. & Gürler, Ş. A. (2020). Okulda değerler eğitimi: Yöntemler, etkinlikler, kaynaklar (4. baskı). Ankara: Nobel.
- Çankırılı, A. (2015). Ailede ve okulda değerler eğitimi (1. Baskı). İstanbul: Zafer Yayınları.
- Çınar, İ. (2019). Etnopedagoji: Atabek Yurdu (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Gül, Y. E. (2020). Etnopedagoji (1. Baskı). Ankara: Nobel.
- Gül, Y. E. (2021). Ethnic motif in modern education: Ethnopedagogy. BUGU Dil ve Eğitim Dergisi, 2(1), 44-58. <http://dx.doi.org/10.46321/bugu.46>
- Hafid, A., Amiruddin, Suardika, K., Sartono, & Peribadi (2015). An analysis of Kalosara function as ethnopedagogic media in nation character-building in South East Sulawesi. International Research Journal of Emerging Trends in Multidisciplinary, 1(9), 1-15.
- Halstead, J. M. & Taylor, M. J. (2000). Learning and teaching about values: A review of recent research. Cambridge Journal of Education, 30(2), 169-202. <https://doi.org/10.1080/713657146>
- Helimoğlu Yavuz, M. (2017). Diyarbakır efsaneleri, İstanbul: Kaynak Yayınları.
- İyi, S. (2019). Etik nedir?. İ. Kuçuradı & D. Taşdelen (Ed.). Etik içinde (s. 2-21). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Karatay, M. (2022). Akademik etik. Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi, 6(1), 196-214. <https://doi.org/10.47525/ulasbid.1054488>
- Kasapoğlu, H. (2013). Okulda değer eğitimi ve hikâyeler. Milli Eğitim, 198, 97-109.
- MEB (2018). Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı: İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar.
- Nurohmah, A., Joebagio, H., & Sariyatun. (2019). Ethnopedagogy: Using local knowledge in historical learning. International Journal of Education and Social Science Research, 2(6), 279-286.
- Rahmawati, Y., Ridwan, A., Cahyana, U., & Wuryaningsih, T. (2020). The integration of ethnopedagogy in science learning to improve student engagement and cultural awareness. Universal Journal of Educational Research, 8(2), 662-671. 10.13189/ujer.2020.080239
- Sándor, I. (2019). Ethnopedagogy: The term and content. Acta Educationis Generalis, 9(3), 105-117. 10.2478/atd-2019-0016
- Tretyakova, T. V., Buryanina, N. S., Starostin, V. P., Olesov, N. P., & Shadrin, V. I. (2021). The role and place of ethnopedagogy in the educational ecosystem. Revista on line de Política e Gestão Educacional, 25(2), 1364-1376. <https://doi.org/10.22633/rpge.v25i2.15317>
- Zuriah, N. (2012). Kajian etnopedagogi pendidikan kewarganegaraan sebagai wahana pendidikanbudaya dan karakter bangsa di perguruan Tinggi Muhammadiyah Kota Malang. Jurnal Humanity, 8(1), 170-185.
- Zuriah, N. (2014). Theoretical analysis of ethnopedagogy citizenship education as a cultural and national character education forum at universities. SOSIOHUMANICS: Journal of Social and Humanitarian Education, 7(2), 175-188.

BÖLÜM 6

MUĞLA İLİNE BAĞLI BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE VERİLEN GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ¹

Aslı GÖKALP ²
Serdal YERLİ ³

ÖZEL YETENEKLİ BİREY

Özel yetenekli çocuğa ilişkin pek çok farklı tanımlar yapılmıştır. Bunlardan en çok kabul gören tanıma bakılırsa zihinsel yeteneklerin birçoğunda aynı yaş grubuna göre daha üstün performans sergileyen, yaratıcılık yönü güçlü, başladığı işten asla vazgeçmeyen bireylere özel zekâlı denilmektedir. Bu kişiler aynı yaş grubundakilerden rastgele seçilmiş bireylerin %98'inden üstündürler. Özel yeteneklilik bireyin ya da çocuğun belli alanlarda yaşıtalarına göre daha üst düzey bir performans göstermesi ve bu gösterdiği performansın alanın uzmanlarının tanımlanabilir olması durumudur (Polat, 2022, s.7). Passow ve Rudnitski (1993)

Yetenek kavramı da dilimizde “bir kimsenin bir şeyi anlama, yapabilme kapasitesi veya bir duruma adapte olma konusunda bünyesinde mevcut olan ve doğuştan gelen güç, kapasite” olarak tanımlanmaktadır (Van der Meulen, Van Der Bruggen, Spilt, Verouden, Berkhout & Bögels, 2014). Bloom’a (1985)

Görsel sanatlarda özel yetenekli birey. Özel yetenekli çocuklar görsel sanatlar alanında yeteneğini gösterebilenlerdir ve bu çocuklar erken çocukluk dönemin-

¹ Bu kitap bölümü, 2023 yılında PAÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde tamamlanan “Muğla İline Bağlı Bilim ve Sanat Merkezlerinde Verilen Görsel Sanatlar Eğitime Yönelik Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Görüşleri” adlı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

² Öğretmen, Menemen Halk Eğitimi Merkezi, asligokalp@gmail.com, ORCID iD: 000-0002-1688-7342

³ Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Güzel Sanatlar Eğitimi AD. Resim İş Öğretmenliği Bölümü, serdaly@pau.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6570-0476

bir fark bulunamamıştır. Bulgulardan elde edilen analiz sonuçlarına göre, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimine ilişkin görüşleri yaşa göre farklılaşmamaktadır. Bulgulardaki analiz sonuçları, öğretmenlerin görsel sanatlar eğitimine ilişkin tüm boyutlardaki görüşlerinin eğitim durumlarına göre istatistiksel olarak farklılaşmadığını göstermektedir. Araştırmanın nicel verileri, öğretmenlerin görüşlerinin ilçelere göre farklılaşmadığını göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Akalın, T. (Ed.). (2021). *Sanat eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi
- Balcı, A. (2021). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Davaslıgil, Ü. ve Zeana, M. (2004). *Üstün zekâlıların eğitimi projesi*. Kulaksızoğlu A., Bilgili A. E Şirin M. R. (Ed.). I. Türkiye üstün yetenekli çocuklar kongresi, üstün yetenekli çocuklar bildiriler kitabı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları, 85–100.
- Diken H. İ. (2021). *Özel eğitime gereksinimi olan öğrenciler ve özel eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Enç, M. (1979). *Üstün beyin gücü*. Ankara: Eğitim Fakültesi
- Polat, S. (2022). *Bilim ve sanat merkezlerinin işleyişine ve etkililiğine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Sak, U. (Ed.). (2021). *Özel yetenekli öğrencilerin sosyal duygusal ve akademik gelişimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Sezer, N. (2004). Sanatsal yeteneklerin ölçülmesi: Test geliştirme veya uygulama mı? *İlköğretim Online*, 3(2), 1-9.
- Tuncay, A., (2015). *Enderun mektebi ile bilim ve sanat merkezlerindeki üstün yetenekli öğrencilere verilen fen bilimleri eğitiminin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- Van der Meulen, R. T., van der Bruggen, C. O., Spilt, J. L., Verouden, J., Berkhout, M., & Bögels, S. M. (2014). The pullout program day a week school for gifted children: effects on social–emotional and academic functioning. *In Child & Youth Care Forum* (Vol. 43, No. 3, pp. 287-314). Springer US.
- Yetkin, S. K. (1962). *Sanat meseleleri*. İstanbul: De Yayınevi.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: De-tay.

BÖLÜM 7

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE KAVRAMSAL SANAT ETKİNLİKLERİ UYGULAMA SORUNLARI

Ahmet Gökтуğ KILIÇ¹

GİRİŞ

Görsel sanatlar eğitiminde kavramsal sanat etkinlikleri, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek ve sanatsal anlayışlarını derinleştirmek için önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle günümüz yapılandırmacı eğitim modeli göz önüne alındığında kavramsal sanat etkinliklerinin süreçte işlerliği önemli olarak görülmektedir. Dolayısıyla sanat eğitiminin bu çerçeve de ele alınması öğrenen bireyin olumlu anlamda gelişmesine ivme kazandıracak ve alışlagelmiş öğrenme anlayışlarının dışına çıkaracaktır. Ancak günümüze kadar benimsenmiş olan eğitim anlayışları ve modelleri yenilenen yöntemler ile birlikte sürece dahil edilse dahi birçok nedenler ve bu nedenlere bağlı olarak alt nedenler görsel sanatlar eğitiminde kavramsal sanat etkinliklerinin yeterli olarak işlenmemesine sebep olmaktadır. Bu anlamda eğitimin en önemli öğelerinden biri olan öğretmen, öğretmenin bilgisi ve donanımı devamında öğrencinin süreçteki performansı sanat etkinliklerinin işlerlik kazanmasında önemli olarak görülmektedir. Çünkü yeterli donanıma sahip olmayan öğretmen ve süreçte aktif bir performans sergilemeyen öğretmen sürecin kısır olmasına sebep olacak ve eğitimin kalitesi düşecektir.

Diğer önemli bir unsur ise kavramsal sanat etkinliklerinin uygulanmasında programda yer alan yöntem ve tekniklerinin yeterli bir şekilde planlanmamasından kaynaklanmaktadır. Özellikle sınıf ortamının düzeyi, materyaller sanat-

¹ Doktora Öğrencisi Uludağ Üniversitesi, ahmetgoktugkiloc34@gmail.com,
ORCID iD: 0000-0002-2831-789X

SONUÇ VE ÖNERİLER

Görsel sanatlar eğitiminde kavramsal sanat etkinlikleri öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmede ve sanatsal bilgilerini derinleştirmede önemli rol oynamaktadır. Özellikle mevcut yapılandırmacı eğitim modeli dikkate alındığında kavramsal sanat etkinliklerinin süreç içindeki işlevselliği önemli görülmektedir. Dolayısıyla sanat eğitimini bu bağlamda görmek öğrencinin bireysel olarak olumlu gelişimini hızlandıracaktır. Ve bu öğrenciyi sıradan öğrenme anlayışının ötesine taşıyacaktır. Ancak bugüne kadar benimsenen eğitim yaklaşımı ve modeller yenilenen yöntemlerle sürece dahil edilse bile kavramsal sanat etkinliğinin görsel sanatlar eğitiminde yeterince ele alınamamasına neden olan pek çok neden ve bu nedenlere bağlı alt nedenler bulunmaktadır. Bu anlamda önemli olan bu sebeplerden kaynaklanan sorunlarla yüzleşmek ve çözüm bulmaktır. Bugüne kadar yapılan çalışmalar ve uygulamalar anlamlı kavramsal öğrenmenin temelinin bütünsel, aktif, etkili, karşılaştırmalı ve yapılandırmacı bir anlayış olduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Açık, K. (2020). *Sanat Eğitiminde Yenilenme, Dönüşümler ve Akreditasyon*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Antmen, A. (2014). *Sanatçılardan Yazılar ve Açıklamalarla 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar*, Sel Yayınları İstanbul.
- Artut, K. (2020). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Ayaydın, A. (2013). Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarının Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 30(30), 31-45.
- Bulut, Ş. (2018). Güncel Sanatı (Kavramsal) Anlamaya Çalışmak. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 4(1), 69-76.
- Çalkuş, F. (2019). Kavramsal Sanat Uygulamalarının Görsel Sanatlar Eğitimine Yansıması Üzerine Bir Değerlendirme. *The Journal Of Academic Social Science*, 10(10), 425-431.
- Heptunah, Ö. (2007). *Günümüzde Plastik Sanatlarda Yeni Sanat Yaklaşımları ve Bu Yaklaşımların Sanat Eğitimindeki Yeri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kalkan, A., & Altınkurt, L. (2012). Günümüz Sanat Ortamında Çağdaş/Güncel Sanat Yaklaşımlarına İlişkin Sanatçı, Eleştirmen ve Sanat Galericiilerinin Görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (34).
- Koca, B. (2017). Kavramsal Sanat. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 3(2), 97-103.
- Kılıç, A. G. (2023). *Orta Okul Görsel Sanatlar Dersi Öğretiminde Seçilmiş Bazı Klasik Müzik Eserlerinin Etkisi (A. Vivaldi Dört Mevsim Konçertosu)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Oğuzkan, A. F. (1981). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Onan, B. C. (2017). Çağdaş Sanat Eğitimi Kuramcıları Bağlamında Sanat Eğitiminde Yeni Eğilimler ve Çeşitli Uygulama Önerileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 291-319.
- Özden, Y. (2014). *Öğrenme ve Öğretme*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- San, İ. (2010). *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ütopya Yayınevi.
- Sağlam, F. (2019). Kavramsal Sanat ve Felsefesi Bağlamında Sanat Eğitimi. *The Journal Of Academic Social Science*, 21(21), 428-436.
- Serter, N. (1997). *21. Yüzyıla Doğru İnsan Merkezli Eğitim*. Sarmal Yayınevi.
- Şahinel, S. (2011). *Eğitimde Yeni Yönelimler*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Uğurlu, S. (2013). *Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirmeye Genel Bakış*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1. <https://www.wikiart.org/en/joseph-kosuth/one-and-three-photograph-english-german>
- Görsel 2. <https://www.wikiart.org/en/marcel-duchamp/fountain-1917>
- Görsel 3. <https://www.wikiart.org/en/joseph-beuys/fat-chair-1964-1>
- Görsel 4. <https://www.wikiart.org/en/yves-klein/leap-into-the-void-1960>
- Görsel 5. Hala Hayattayım (dört telgraf), 1973 - Kawara'da - WikiArt.org

BÖLÜM 8

SANAT EĞİTİMİ VE GÖRSEL KÜLTÜR: DİJİTALLEŞME VE POPÜLER KÜLTÜRÜN ÇAĞDAŞ EĞİLİMLERE ETKİSİ

Özlem VARGÜN¹

GİRİŞ

Sanat eğitimi, bireylerin estetik duyarlılıklarını, yaratıcılıklarını ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için güçlü bir araçtır. Bu süreçte görsel kültür, bireylerin yalnızca sanat eserleriyle değil, aynı zamanda günlük yaşamlarında karşılaştıkları çeşitli görsel deneyimlerle etkileşime girdiği geniş bir alanı kapsar (Mirzoeff, 1998). Dijitalleşme, görsel kültürün sanat eğitiminde kullanımını dönüştürerek öğretim süreçlerini daha dinamik ve erişilebilir hale getirmiştir. Sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) gibi teknolojiler, öğrencilere yaratıcı süreçlerde daha interaktif bir katılım olanağı sunmaktadır (Johnson, Adams Becker, & Estrada, 2016). Bu araçlar, sanat eğitiminin yalnızca teknik beceriler kazandırmakla kalmayıp aynı zamanda eleştirel düşünme ve yaratıcı problem çözme becerilerini geliştirmesine de katkıda bulunur.

Bunun yanı sıra, popüler kültür, eğitimde ele alınan görsel unsurlara hem içerik hem de pedagojik açıdan önemli bir etki yapmaktadır. Popüler kültür, genç bireylerin yaşamlarında önemli bir rol oynadığı için, sanat eğitiminde onların ilgisini çekebilecek ve kendilerini ifade etmelerine olanak tanıyacak bir bağlam sunar (Kellner, 1995). Örneğin, sosyal medya platformlarında paylaşılan görseller, sinema filmleri ve reklamlar, sanat eğitimi materyalleri olarak kullanılabilir. Ancak, bu tür unsurların eğitimde kullanımı, yalnızca motivasyonu artırmakla sınırlı kalmamalı; aynı zamanda öğrencilerin eleştirel bir perspektif geliştirmesini

¹ Doç. Dr., Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi AD., ozlemvargun@harran.edu.tr , ORCID iD: 0000-0002-4803-5929

KAYNAKLAR

- Adobe. (2024). *Adobe Photoshop ve Illustrator: Dijital Tasarım Araçları*. Adobe Inc.
- Berger, J. (1972). *Ways of Seeing*. Penguin Books.
- Blender Foundation. (2024). *Blender Documentation*. Blender.org.
- Buckingham, D. (2003). *Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture*. Polity Press.
- Dawkins, R. (1976). *The Selfish Gene*. Oxford University Press.
- Elkins, J. (2007). *Visual Literacy*. Routledge.
- Freedman, K. (2003). *Teaching Visual Culture: Curriculum, Aesthetics, and the Social Life of Art*. Teachers College Press.
- Johnson, L., Adams Becker, S., & Estrada, V. (2016). *NMC Horizon Report: Higher Education Edition*. NMC.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2018). *Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1-8. Sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mirzoeff, N. (1998). *The Visual Culture Reader*. Routledge.
- Sturken, M., & Cartwright, L. (2001). *Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture*. Oxford University Press.
- Yakman, G. (2008). *STEAM Education: An Overview of Creating a Model of Integrative Learning*. STEAM Press.